

Κώστας Τζαβέλλας: Οι συντάξεις της ντροπής

Κάθε Τετάρτη στην εφημερίδα «Κόσμος»: Ένα θεατρικό έργο που αναφέρεται σε μια σημαντική στιγμή της μεταναστευτικής ιστορίας των Ελλήνων στην Αυστραλία. Το έργο του Κώστα Τζαβέλλα βασίζεται σε μια αληθινή ιστορία και είναι αφιερωμένο από τον συγγραφέα «σ' όλους τους άρρωστους, όλους τους φτωχούς, όλους τους αδύνατους που το κόλπο τους ταλαιπώρησε. Και σε όλους τους δυνατούς που είπαν όχι στο «Κόλπο». Είναι επίσης αφιερωμένο στον πατέρα του συγγραφέα με τα παρακάτω λόγια «Και... στον πατέρα μου Φώτη, τον αιώνιο φάρο της ζωής μου. Μια ταπεινή, μια ελάχιστη προσφορά. Κι... ένα συγγνώμη...». «Οι συντάξεις της ντροπής» εκδόθηκαν το 1993 σε βιβλίο με πρόλογο της Ερασμίας Γαλιατσάτου – Παπαγεωργίου (τον οποίο έχουμε ήδη δημοσιεύσει). Ευχαριστούμε θερμά τον συγγραφέα Κώστα Τζαβέλλα για την ευγενική του χειρονομία προς τους αναγνώστες μας. Μετά την ολοκλήρωση της δημοσίευσης του θεατρικού έργου θα ακολουθήσει εκτενής συνέντευξη με τον συγγραφέα που θα μας μιλήσει για την περιπέτεια της συγγραφής του βιβλίου αλλά και θα μας μεταφέρει τις σημερινές του απόψεις για το γεγονός που συντάραξε τον ελληνισμό στο τέλος της δεκαετίας του '70.

ΜΙΧΑΛΗΣ: «Τα δέντρα πεθαίνουν όρθια» μου είχες πει. Ήταν τα πιο σοφά λόγια που έχω ακούσει ποτέ! Μόνο μετά κατάλαβα τη σημασία τους. Μόνο τώρα ξέρω πόσο τα εννοούσες. Και... έτσι αξίζει.

ΤΑΚΗΣ: Το 'ξερα, Μιχάλη, ότι εσύ δεν ήσουν γεννημένος για τέτοια και όμως δεν επέμεινα... Φταίω... Δεν έπρεπε να σ' αφήσω.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Μ' άφησες; Εγώ είχα μεθύσει, παιδάκι μου! Όλοι τότε ήταν σαν μεθυσμένοι. Στουπί όλοι τους. Λες και είχε πέσει ελονοσία παντού... Μόνο εσύ... Μόνο εσύ ήσουν ξεμέθυστος, ήσουν υγιής, σα να σου είχαν κάνει εμβόλιο!

ΤΑΚΗΣ: Όχι, φίλε μου, κάνεις λάθος! Κάνεις μεγάλο λάθος...! Ήταν χιλιάδες οι ξεμέθυστοι. Σχεδόν όλοι οι Έλληνες φέρναν μέσα τους το εμβόλιο. Είμαι σίγουρος ότι χτύπησε χιλιάδες πόρτες αυτή η καταραμένη επιδημία. Βρήκε όμως πόρτες κλειστές. Εσύ, Μιχάλη, στάθηκες άτυχος, παρασύρθηκες. Ετσι είναι η ζωή. Άλλους τους κερδίζει το «ΚΟΛΠΟ» κι άλλους τους βρίσκει ο χωρισμός... Αλλά άσ' τα αυτά τώρα και πες μου τι κάνει ο πατέρας σου. Πού βρίσκεται τώρα;

ΜΙΧΑΛΗΣ: Είναι στο νοσοκομείο στο Little Bay. Τον πάμε κάθε μήνα για δυο με τρεις ημέρες και κάνει μια θεραπεία. Άσε μην τα ρωτάς! Άλλη φορά τα λέμε...

ΜΑΡΙΑ: Τάκη, συγγνώμη που παίρνω το θάρρος, αλλά πες μου τι γίνεται με την Κούλα. Τα παιδιά τι κάνουν; Σου γράφουν κανένα γράμμα; Τι συνέβη συγκεκριμένα και χωρίσατε; Γιατί άφησες τα παιδιά;

ΜΙΧΑΛΗΣ: (Ενοχλημένος.) Η Μαρία πάντα αδιόρθωτη... Τί τον ρωτάς τώρα τον άνθρωπο; Λόγια είναι αυτά;

ΤΑΚΗΣ: Δεν πειράζει, Μιχάλη... Καλά κάνει και ρωτά. Λοιπόν, μετά από αυτό τον καυγά εδώ τσακωνόμασταν σχεδόν κάθε μέρα... Το ίδιο μάλιστα βράδυ τσακωθήκαμε γερά. Μετά πάλι τα ίδια. Ένα βράδυ παραλίγο να την χτυπήσω. Ήταν, βλέπετε, και τ' αδέρφια της. Εγώ, όπως θα ξέρετε, δεν τα πήγαινα ποτέ καλά μαζί τους...

ΜΙΧΑΛΗΣ: Τα τομάρια...! Κάνανε και τους προύχοντες... Μέχρι που μας έπιασε η Αστυνομία... Τώρα κρυφτίκαν στην Ελλάδα... Είμαι σίγουρος ότι κι εκεί θα κάνουν πάλι τους καμπόσους. Τα τομάρια βρήκαν την ευκαιρία που ζητούσαν να σ' εκδικηθούν...

ΤΑΚΗΣ: Μπορεί... Πάντως μια μέρα γύρισα στο σπίτι κι είχε φύγει. Μου είχε αφήσει κι ένα σημάδι...

ΜΙΧΑΛΗΣ: Και δεν φαινόταν τέτοια, βρε παιδί μου...!

ΤΑΚΗΣ: Ε, φταίω κι εγώ! Της κακομίλησα...

ΜΙΧΑΛΗΣ: Χαρά στο πράγμα!

ΜΑΡΙΑ: Εμένα, πάντως, πάντα μου φαινόταν εγωίστρια...

ΤΑΚΗΣ: Μέθυσε κι αυτή... Μόλις τα χάσαμε, μέθυσε. Μετά με τις συντάξεις μέθυσε για τα καλά... Πάντως διαζύγιο δεν ζήτησε...

ΜΙΧΑΛΗΣ: Ε, σ' αγαπάει! Σ' αγαπάει παιδί μου...

ΤΑΚΗΣ: Μιχάλη, αυτά έχει η ζωή. Τί να γίνει; Γιατί νομίζεις σου 'λεγα για τις συντάξεις; Στη ζωή πάντα οι μικροί την πληρώνουν... Και μικροί είναι εκείνοι που 'χουν μεγάλη καρδιά...!

ΜΙΧΑΛΗΣ: Εγώ πάντως... δεν ξέρω αν το 'χεις μάθει...

ΤΑΚΗΣ: Τι; Τί να 'χω μάθει;

ΜΙΧΑΛΗΣ: Εγώ, Τάκη,

πλήρωσα. Πλήρωσα όσο δεν έπρεπε. Τώρα ό, τι και να γίνει δε μ' ενδιαφέρει είτε μας αθώσουν είτε, όχι ούτε κρύο μου κάνει ούτε ζέση...!

(Τον πάνουν αναφιλητά. Το ποτήρι με το ούισκο τρέμει στο χέρι του. Ο τσιγάρο του πέφτει.)

ΤΑΚΗΣ: Τί εννοείς; Τί εννοεί Μαρία;

ΜΑΡΙΑ: Άσ' τα. Θα τα πείτε μόνοι σας καμιά μέρα.

ΤΑΚΗΣ: (Σοβαρά και Θλιμμένα.) Όπως βλέπω, αρρώστιας φίλε μου.

ΜΑΡΙΑ: Ακριβώς! Ακριβώς!, όπως το είπες. Ούτε τρώει, ούτε κοιμάται, ούτε έξω βγαίνει... Μαύρη ζωή περνάμε. Ανάθεμα την ώρα...

ΤΑΚΗΣ: (Στοργικά.) Έλα, λέγε, τι ήθελες να πεις;

ΜΙΧΑΛΗΣ: Στο λέω εσένα και σε σένα ήθελα να το πω. Εγώ δεν ήμουν για τέτοια... «Ήμουν μικρός όπως είπες...

ΤΑΚΗΣ: Το ξέρω, φίλε μου. Το ξέρω... Ούτε η Μαρία ήταν για τέτοια πράγματα. Για σένα σιωπούσε. Ό,τι έλεγε ο άντρας της συμφωνούσε κι αυτή.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Εγώ κι αθώους να μας βγάλουν και σύναξη να θελήσουν να μας δώσουν, τους το είπα: δεν θέλω τίποτα. Ούτε αποζημίωση, που λένε ότι θα δώσουν, θέλω. Τί αποζημίωση; Ας τα δώσουν όλα στο Smith Family ή σ' ένα Ελληνικό σχολείο ή εκκλησία. Τόσες χιλιάδες Έλληνες τους βγάλανε ρετινιά εξ αιτίας εμάς των λιμοκοντόρων.

ΤΑΚΗΣ: Έλα μη στεναχωριέσαι γι' αυτά.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Σε τι φταίει ο Ελληνισμός και το ονόμασαν "The Greek Conspiracy"; Εγώ θέλω να βγούμε όλοι εμείς οι ψεύτες και να πούμε: «Να εμείς, εμείς είμασταν... Αφήστε τον κοσμάκη στην πouxία του. Δεν έχετε δικίωμα να βρίζετε ολάκερο τον Ελληνισμό.»

ΜΑΡΙΑ: Μα, Μιχάλη μου...

ΤΑΚΗΣ: Α, φίλε μου, δεν μου τα λες καλά! Ο καθένας, Μιχάλη, τη δικαιοσύνη την έχει μέσα του. Το δικίωμα και τ' άδικο το σέρνει ο καθένας μαζί του όπου κι αν πάει. Τι περιμένεις, να τα χαρίσουν στον Ελληνισμό; Κάτι τέτοια γυρεύουν όλοι. Όλοι, όλος ο κόσμος είναι ένα μεγάλο σκανδαλοθηρικό θηρίο. Όλο κάτι τέτοια ζητάνε για να κάνουν νόμο. Να βουίξουν τα ράδια, να γράψουν οι εφημερίδες και να γεμίσουν οι τηλεοράσεις. Γι' αυτό την πληρώνουν οι μικροί αυτοί που δεν το σέρνουν το άδικο, δεν το αντέχουν, δεν το σπκώνουν. Αντί να το σπκώσουν, τους γονατίζει. Οι μεγάλοι, οι μεγάλοι έχουν σκληρή πέτσα. Και μεγάλοι είναι αυτοί που δεν έχουν ούτε πέτσα, ούτε καρδιά! Οσο για τον Ελληνισμό... Τί να γίνει, σήμερα οι Έλληνες, αύριο οι Ιταλοί, μεθαύριο οι Λιβανέζοι, οι Γερμανοί, οι μαύροι, οι Ασιάτες και ούτω καθ' εξής... Νομίζεις ότι σήμερα δεν έχει ακόμα κόλπο, παράνομες συντάξεις και ψεύτικα επιδόματα ανεργείας; Σίγουρα έχει. Αυτά έχει η ζωή...! Ξέχασέ τα τώρα. Σήκω, ρίξε κάτι πάνω σου και πάμε. Πάμε μια βόλτα. Πάμε λίγο έξω να δούμε τον κόσμο.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Μπα... μπα. Όχι... όχι...

ΤΑΚΗΣ: Βρέ, έλα, να πάμε κάπου.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Πού;

ΤΑΚΗΣ: Έλα, μωρέ! Τί διαφορά κάνει το πού θα πάμε;

ΜΑΡΙΑ: Ναι, Μιχάλη μου, πηγαίνετε μια βόλτα.

ΤΑΚΗΣ: Πάμε να δούμε το γέρο.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Όχι, μιαν άλλη φορά.

ΤΑΚΗΣ: (Πάει κοντά του και τον πιάνει απ' τον ώμο.) Έλα, πάμε, Πάμε όπου θες εσύ. Και... βγάλ' την αυτάν την τραγιάσκα. Πού την πέτυχες; Απαίσια είναι, δεν σου πάει καθόλου. Εσύ δεν ήσουν ποτέ λάτρης του ναυτικού και της θάλασσας!

ΜΑΡΙΑ: (Τους κοιτάζει γεμάτη δέος και χαρά.) Μπρά-

